

Každý rok sa už od začiatku júna až do augusta organizujú v biskupskej chate na brehu Bajkalu detské a mládežnícke tábory pre deti a mladých z celého Irkutského dekanátu. Každá farnosť má svoj týždeň so svojimi sestričkami a kňazmi, ktorí sa o nich starajú. Je to výborná možnosť aj pre deti aj mladých ľudí nielen trochu pookriať v lone nádhornej Bajkalskej prírody, ale sa tu – ďaleko od betónových miest, stretnúť s Bohom skrze modlitby a duchovný program, ktorý pripravujú kňazi a sestričky z jednotlivých farností pre svoje deti. No a na pár takých táboroch som bol prítomný aj ja...

Týchto táborov som sa viacmenej ako účastník mohol zúčastniť aj ja. Samozrejme, nie všetkých, iba pár.

Deti z detského domova ULRİK

Prvým bol tábor pre deti z detského domova ULRİK blízko Irkutska. Ak si pamätáte, boli sme im po Novom roku zahrať spolu s našimi deťmi z katedrálneho chrámu Jasličkovú pobožnosť. Tešil som sa na tie deti. Veď s niektorými som sa vtedy v zime zoznámil. Reku, teraz to nebude až taký tvrdý oriešok. Ale nakoniec tam boli trochu iné deti. Zopár z nich som si pamätal, ale väčšina zo zimy tam nebola. Niektorí už opustili z rôznych príčin detský domov a niektorí na to jednoducho nemali dostatočné správanie. Možnosť zúčastniť sa takého tábora bola totiž pre deti odmena za dobré správanie. Hm, no nevádi. Aj tak prišlo okolo 19 detí. To som ešte na začiatku nevedel, ako mi prirastú k srdcu.

Väčšina detí z detských domovov sú deti rodičov, ktorí pijú tak veľmi, že už nie sú schopní postarať sa o svojej deti. Štát im deti vezme a ich buď pošle na protialkoholické alebo nechá tak. Je to žalostná situácia takej rodiny, kde nielen otec, ale aj matka nie je kvôli alkoholu schopná postarať sa o svoje deti. Tieto deti potom žijú dlhé roky v detských domovoch, vďaka tomu, že ich rodičia niekde žijú, ak vôbec ešte žijú. Ostatné deti buď rodičia surovo opustili a nechali v sirotinca alebo zomreli a oni ostali sami. Sú to krásne deti, bez najmenšieho defektu či už telesného alebo duchovného a povedali by ste si pozerajúc na ich tváre: „Ako tieto krásne deti mohol niekto opustiť?“ Nuž, taký je život, a hlavne tu v Rusku, kde je dosť veľká časť ruských rodín úplne rozpadnutá. Na rádiu Maják som počúval zaujímavú reláciu s mužom, ktorý pred pár rokmi vymyslel zaujímavý projekt adopcie detí. Často sa totiž v tom starom systéme stávalo, že rodičia, ktorí si chceli adoptovať dieťa z detského domova, prišli pár krát do sirotinca, aby sa s niektorými deťmi zoznámili. Tých pár stretnutí však často nestačilo na to, aby sa dobre spoznali, aby si vybrali takého, s ktorým by ich spájali aj záujmy, aj charaktery. A tak bolo veľa takých prípadov, kedy dieťa utekalo z nového domova, alebo rodičia to nezvládli a začali dieťa biť a surovo sa k nemu správať. A tak vymyslel tento muž nový projekt na internete. Je to stránka, na ktorej sa nachádzajú profily jednotlivých detí, ich záujmy, ich prospech v škole, dokonca, si môžete pozrieť aj niekoľko videí, v ktorých deti so svojimi vychovávateľkami alebo sami na kameru rozprávajú o sebe, o svojich túžbach, o svojich koníčkoch, o všeličom inom. Takto môžu rodičia dostatočne spoznať dieťa dopredu a vybrať si také, aké chcú oni sami. Okrem iného sú na stránke aj reakcie rodičov, ktorí si už deti z detských domovov adoptovali, upozornenia na špeciálne problémy, s ktorými sa budú ako rodičia takýchto detí z domovov stretávať a ako na ne reagovať. Je to vynikajúca pomoc pre rodičov, ktorí si z rôznych dôvodov túžia adoptovať dieťa. Ak si túto stránku chcete pozrieť pre inšpiráciu, nech sa páči: [www. .ru](http://www.ru)

Najlepšie na deťoch bola ich veľká túžba po rodičovskej láske. Samozrejme, neuvedomovali si to, ale bolo to cítiť z každého ich slova, či správania. Keď sme niekam šli na prechádzku, doslova sa bili o to, kto ma bude držať za ruku: „Ty si sa držal za ruku včera! A ty predvčerom celú cestu! A ty...!“ Tak som musel zakročiť, aby sa nepobili: „No, veď ma môžete držať za ruku viacerí, v čom je problém?“ A tak sa ma držali z jednej strany tri deti na druhej tri a šli sme ako sme vedeli, potkýňajúc sa jeden o druhého ale hlavne že spokojní... Ja som si to až tak veľmi neuvedomoval. Až keď mi to sestrička Juliana a niektorí animátori povedali pri spoločnom zdieľaní na konci dňa, že im v podstate veľmi chýba otec. V mnohých ruských rodinách totiž deti buď vôbec otca nepoznajú, alebo od nich skoro ušiel, alebo je ich otec alkoholik, ktorý ich nikdy nepohladil, nepoláskal, nikdy neobjal, nikdy nepovedal príjemné pekné slovo, tobôž slová: „Mám ťa rád.“ Je to veľká škoda, veľká prázdna diera v dušiach týchto maličkých a s touto dierou mnohí už ako dospelí chodia po svete a túžia ju naplniť a väčšinou ju naplňujú nesprávnym spôsobom. Hľadajú, nevediac o tom, svojho ideálneho otca, ktorého by chceli mať, cítiť ho vedľa seba, počuť od neho to, čo nepočuli od vlastného... Ale takých skutočných otcov aj medzi nami kňazmi veľa nebýva. Aj my sme často synmi, ktorí hľadajú tých svojich otcov. A predsa máme byť pre takéto deti skutočnými duchovnými otcami, ktorí im dajú pocítiť, že ich prijímajú a majú radi takých, akí sú a tak zaceliť rany, ktoré im vlastní otcovia spôsobili. Ale nájde sa taký skutočný otec s čistou priezračnou otcovskou láskou?

Rôznosť vychovávateľov

Spolu s deťmi prišli na tábor aj dve ich vychovávateľky. Jedna Svetlana, bola skutočne aj verná svojmu menu – prinášala svetlo úsmevu, pokoja a skutočnej materinskej lásky kamkoľvek prišla. Bolo vidno, ako sa k nej deti túlia ako ku svojej mamke. A ona ich utešovala, povzbudzovala, napomínala s láskou, poradila, usmernila. Druhá, tuším sa volala Oľga, bola už staršia žena, a bolo na nej vidno ešte pozostatky takého strohého možno komunistického spôsobu výchovy. Nevieť, ale kvôli tomu, aby sa deti napríklad na ceste neroztratili, aby ich neprešlo auto a podobne, jednoducho asi kvôli veľmi silnému pocitu zodpovednosti za tie deti ich bola schopná každú minútu okrikovať, ťahať surovo za ruku, aj capnúť po zadku a skloniť sa na úroveň tváre dieťaťa a priamo do tváre kričááááť a kričččaaáť, čo si to dovoľuje, či nepočul, ako hovorila, že sa treba držať kraja, a čo sa stále smeje, a čo zbytočne vymýšľa a rozpráva sa, a čo hento a tamto. Jednoducho vždy sa niečo našlo.

Ku koncu tábora už aj mňa naozaj liezlo na nervy to neustále pucovanie, napomínanie a neustály krik. Ako keby bola už na tom kričaní závislá, že už bez toho asi ani nedokázala žiť, vydržať v pokoji. A viete – deti sú deti. Oni nerobili nič strašné, ani nevyvádzať. Nemali ani šancu. Ale každú drobnosť im vedela poriadne vytmaviť. Nuž a niektoré deti to samozrejme nevydržali a rozplakali sa. A ona namiesto upokojenia sa ešte viac rozčúlila a začala na ne ešte viac zjapať, že čo revúúú? Ešte šťastie, že tam vždy priskočila tá trochu mladšia a majstrovstvom lásky vedela upokojiť aj tú vedúcu aj schovať dieťa do svojho náručia a upokojiť ho. Nemohla ju odstaviť úplne, pretože vedúcou bola práve tá staršia nervóznejšia a táto mladšia jej podľa papierov iba pomáhala.

No viete si predstaviť tú malú detskú dušičku, ktorá je absolútne bezmocná voči takýmto dravým vychovávateľkám bez kúsočka citu? Keď ste nič také zlé neurobili, ani ste nič zlé urobiť nechceli a zrazu sa na vás vyrúti s krikom, nadávkami a miernou bitkou? A pred nami sa asi aj tak trochu miernila. Čo to niekedy musí byť v tých domovoch pre deti, si ani nechcem predstavovať. Samozrejme – ako mi hovoril Vlodek – náš farár v Irkutsku, vedúca toho detského domova je prekrásna žena s citom skutočnej matky. A aj ostatné vychovávateľky. Asi sa to vždy tak stane, že medzi tými dobrými je pár takých nevyrovnaných, ktorí si svoje problémy a vnútornú rozbitosť riešia na bezbranných okolo. No čo všetko sa v tých maličkých krásnych dušiach takýmto prístupom zničí, doráňa, dobije a porozbíja počas tých dlhých rokov v sirotinci, to si nechcem ani len predstavovať... Je to veľká škoda. Mnohé krásne duše sa premenia na zlých, rozbitých ľudí, zakomplexovaných, ktorí budú rovnako ako tieto ich vychovávateľky ničiť každého, s kým budú žiť. Mnohí sa rozhodnú: „Tak keď za zlo, ktoré vo mne nie je, ale vy ho stále vidíte a vykrikujete mi ho do tváre, musím stále trpieť, tak nech aspoň netrpím nadarmo. Tak aj budem skutočne robiť to zlo, ktoré tam vidíte!“ A mnohí začnú konať veľké zlo, stanú sa takými, akými ich vychovávateľky videli a ešte horšími. Potom sa s nimi ale už nič robiť nebude dať. A zodpovednosť si poniesie každý, kto v tej maličkých duši zlomil

túžbu konať dobro. Až po smrti uvidíme, kto z nás jej skutočne zodpovedný za mnohých otcovrahov, vrahov a násilníkov, podvodníkov, či za takého Hitlera, či Stalina. Nie za všetko môžu iba títo samotní ľudia ale mnohí okolo nich, ktorí im svojim dobrom nepomohli na ceste k dobru, k Bohu, ale svojim zlom prinútili nastúpiť na cestu zla.

Lúčenie s ULRIKOM

Keď sme sa nakoniec lúčili, cítil som, ako odo mňa odchádzajú moje deti, moje vlastné, ktoré mám veľmi rád a cítil som, že aj oni mňa. Ktovie, možno sa ešte niekedy stretneme. Možno ma spoznajú... A možno nie. Verím, že sa mi s Jeho pomocou podarilo zanechať v nich aspoň kúsok dobra, kúsok lásky. Že im tento kúsok prijatia a pochopenia raz pomôže zvíťaziť nad tlakom zla, ktoré by ich chcelo premeniť na zlých, rozbitých ľudí. Áno, toto je pravá úloha otcov a mám – zanechať vo svojich deťoch dostatok dobra, prijatia, objatí, pohladení, lásky, pokoja, ktoré by im v budúcnosti pomohli vydržať v boji so zlom, vytrvať na ceste dobra až do konca a tak byť spasení.

Deti z Onkológie alebo divnô-krásne stretnutie

Druhým táborom, v ktorom som mohol byť účastný, bol detský tábor pre deti z onkológie a ich mamičky. Viete si to predstaviť? Malé deti – 3,5,10-ročné a oni už majú rakovinu? Je to strašné... A dôvodov k rakovine je v tejto dobre neúrekom. Ako mamičky pricestovali spolu s nami, odišli do svojich izieb vybalíť sa a ja som šiel žehliť posteľnú plachtu, aby sme na ňu mohli deťom premietiť rozprávky. Ako si tak žehlím, žehlím, všade veľké ticho, iba za mnou sa zrazu ozve tenkým ale rozhodným hláskom: „Miňa zavut Aľonočka!“ (teda Ja sa volám Aľonočka). Obzrel som sa v nemom úžase za seba ale nikoho som nevidel... Sklopím zrak dolu a zrazu zbadám malé trojročné dievčatko, ako stojí za mnou a usmieva sa na mňa. Mamičky nikde, nikoho nikde a ono sa prišlo zoznámiť s niekým úúúplne cudzím. Teeeda, tak to je odvaha. Sklonil som sa ku nej a povedal: „A miňa zavut otec Robert!“ (A ja sa volám otec Robert) A znova tým krásnym zvonivým hláskom mi odpovedala so 100%-nou rozhodnosťou: „A mňa Aľonočka!“ A tak sme sa začali rozprávať. Ale poviem vám, tak dospelo rozprávajúce trojročné dieťa som ešte v živote nevidel. Nuž, porozprávali sme sa a ona asi v polovici rozprávania zahlásila rozhodne: „Taaak ja už pôjdem. Zbohooom!“ A ako dospelá dáma bez mamky, spokojne si odcupitala. Nu, prišla, zoznámila sa, odišla. Len som tak krútil hlavou.

Príbeh malej Aľonočky

No a potom po skončení tábora sme cestovali v autobuse domov do Irkutsku a tam som sa s jej mamkou porozprával, keď Al'onočka zaspala. Mamka mi rozprávala, že keď mala Al'onočka asi rok aj pár mesiacov, dávali jej ako každému malému dieťaťku očkovanie. Keď však prišla domov, začalo jej to miesto na nožičke nejako červenať, zapálilo sa to a začali veľké teploty. Rýchlo utekala k doktorovi tam v ich dedine. Obyčajne sa občas stáva, že sú takéto reakcie po očkovaní. Na to ale treba rýchlo zareagovať. No lekár povedal viete čo? „Drahá pani, to sa jej len zúbky prerezávajú! Chodte domov, to jej prejde, nebojte saaaa!“ S ťažkým srdcom odchádzala s malou Al'onočkou na rukách domov. Vedela, že to žiadne zúbky nie sú. Čakala niekoľko dní, no stále sa to iba zhoršovalo. Na konci týždňa jej už maličká Al'onočka na rukách zomierala. Rýchlo ešte raz utekala k doktorovi, a keď ten videl maličkú, zdúpnel a ihneď ju poslal do nemocnice v Irkutsku. Ale už bolo neskoro. Tam jej síce urobili vyšetrenia a zistili, že dôvodom bolo neodborné očkovanie, ale zápal postúpil už tak ďaleko do celého tela a teploty sa preháňali maličkým telom Al'onočky tak dlho, že lymfatický systém tela sa úplne zblbol a začala rakovina tohoto systému.

Keď sa to dozvedel otec maličkej Al'onočky, čo myslíte, čo urobil?... Zutekal.... Áno, prosím pekne, vo chvíli, keď to jeho malá dcérka najviac potrebovala, keď ju mal držať v náručí a hovoriť jej, ako ju má rád, keď mal svojej žene byť oporou, keď ju mal povzbudzovať, že to spolu a hlavne s Bohom zvládnú, tak sa jednoducho vyparil a ona zostala s malou Al'onočkou sama. Ja ho aj chápem, keďže určite nepoznal poriadne svojho otca, alebo ho mal ale nikdy ho vedľa necítil ako skutočného otca, keď mu jeho otec nikdy nedal príklad pevnosti a odvahy, keď mu nepomohol nájsť silu aj v sebe samom, byť verný a zodpovedný. To všetko má vo svojom synovi vypestovať otec. Ak chýba, ten syn nemá byť odkiaľ silný, verný, zodpovedný. Uteká rovnako ako utekal aj jeho otec. Kde sa celá táto lavína nevernosti, útekov a nezodpovednosti skončí, neviem, ale Pán musí niečo urobiť. Niečo sa určite ešte dá zachrániť. Budeme sa modliť – ty aj ja... a Pán nám cestu ukáže – cestu záchranu otcov...

Niekoľko mesiacov musela mamka Al'onočky ležať s maličkou v nemocnici bez možnosti zarobiť nejaké peniaze. A malá musela prechádzať chemoterapiami a všelijakými inými terapiami. Trpela hrozne. „Teraz už chápete, otec Robert, prečo sa s vami vtedy na začiatku tak dospelo rozprávala“ – podotkla jej mamka, „Už v troch rokoch musela dozrieť vďaka lekárom, ktorí jej na celý život darovali takýto neslávny darček. Ale už rok sme čistí, je zatiaľ zdravá. Dostala sa z tejto choroby, ale viete, otec Robert, s rakovinou to nie je také jednoduché. Zvykne sa vracieť...“ Dodala smutne a obzrela sa na spiacu Al'onočku. Bolo to veľmi ťažké vidieť krásnu Al'onočku s tým, že môže kedykoľvek odísť k Bohu... Ale koniec koncov, všetci raz umrieme. A mnohí umierajú náhle v haváriách a iných nešťastiach. Dôležité je byť stále pripravený.

Požehnanie alebo prekliatie od rodičov

No a čo ma úplne dorazilo bolo, keď mi ešte tesne pred odchodom z autobusu mamka Al'onočky povedala: „Otec Robert, čo mám robiť? Moja babka nás všetkých už dlhé roky neustále preklína a preklína a preklína. Ale tak hnusne až mi je z toho zle...“ Ufff, pomyslel som si, tak komunistom sa podarilo v Rusku vykynožiť skoro všetko, čo sa týka viery zo srdíc ľudí, ale takéto niečo ako preklínanie v srdciach ľudí ešte stále zostalo? To ma teda podržte! Tak som jej vysvetlil, čo by mala robiť, aby sa chránila pred týmto preklínaním, ako to dať do poriadku, ako chrániť aj svoje deti. Pravdepodobne aj tu mohol byť koreň toho, čo sa stalo s malou Al'onočkou. Všetky ostatné deti aj so svojimi mamičkami mali určite takisto svoje príbehy, ktoré som ja nestihol spoznať. Ale mnohé mamičky sa držali naozaj statočne. No aj napriek tomu bolo cítiť, ako deti vedeli svojich rodičov využívať a doslova zneužívať svoju chorobu na to, aby dosiahli svoje. A chudáci rodičia, ktorí sa nechceli cítiť príliš tvrdými na tak choré deti, im prakticky všetko potom dovoľovali. Lenže to viedlo niektoré deti k tomu, že boli rozmazané. Poviete si, že majú na to právo, ale ja hovorím, nie. Prečo? Pretože práve tieto deti potrebujú dozrieť v láske, v obete, v dobre a svätosti, pretože prechod na druhú stranu k Bohu majú veľmi istý, a prichádza veľmi rýchlo. Musia byť pripravení. Ved' mnohé deti, ktoré boli na táboroch minulý rok, už tento rok neprišli, pretože počas roka odišli k Bohu. Rozmaznať ich znamená priviesť ich duše k sebamrzačeniu, k pokriveniu a oni potom stihnú za malý úsek svojho života narobiť veľa zla. A toto nie je správne.

Marina rozpráva mamičkám

V kuchyni varila Marina – matka štyroch už odrastených detí, ktorá má rakovinu a vie, čo prežívajú tieto mamičky. Mali sme jedno stretnutie s mamičkami práve s touto Marínou. Báľ som sa, že bude na nich príliš tvrdá, pretože to bola rázna žena a to, čo som videl u detí videla aj ona a veľmi ju to dráždilo, že mamky sa nechajú takto kývať deťmi. A tak im to hneď na začiatku stretnutia priamo bez servítky na ústach, podľa mojej mienky dosť tvrdo naservírovala. Hlavne to, že majú prestať hrať obeť, že oni nie sú choré, ak ich dieťa je choré, ony nie, že ony majú prečo žiť a majú prečo vidieť život krásny, pretože napriek tej ťažkej chorobe, ktorú majú ich deti, existuje okolo nich plno krásnych vecí, na ktoré oni musia hľadiť a musia sa z nich tešiť, pretože práve toto ich deti potrebujú. Ak sa aj matka sústreďí na chorobu dieťaťa ako na svoju vlastnú, dieťa nedokáže vidieť nič iné okolo seba iba samého seba, ako je choré, ako je chudákom, ako ho musia všetci ľutovať, a nakoniec sa do tej choroby úplne zakope nielen dieťa ale aj matka a zničí to oboch. Matka musí byť nad chorobou, musí dávať svojmu dieťaťu aj svojim príkladom najavo, že je tu plno nádherných vecí, pre ktoré sa napriek chorobe oplatí žiť, radovať. A takto môžu svojim deťom vliať aj schopnosť milovať všetko okolo, obetovať sa, vidieť, že aj niekto iný má problémy a možno aj horšie ako on sám. Aby sa jednoducho z detí nestávali egoisti, ale krásni ľudia milujúci všetkých a všetko okolo aj napriek svojej chorobe.

O rodičovskej výchove

Keď sa Marína na chvíľu vzdialila, a ja som sa pokúšal pred mamičkami ospravedlniť jej trošku tvrdý postoj, bol som veľmi prekvapený. Počul som od nich: „Ale kdeže tvrdý postoj, nie nie... Práve naopak, my sme veľmi radi, že nám otvára oči. Nikto s nami takto nehovoril. Keby nám to takto všetko vysvetlili hneď na začiatku a nezačali všetkých ľutovať, úplne inak by sme cez to všetko prechádzali – s väčším pokojom a láskou v srdci.“ Pravdupovediac som to nečakal. Veľmi ma to potešilo. Potom už rozhovor medzi mamkami a Marínou prebiehal v omnoho veselšom duchu, kedy im ona porozprávala, ako vychovávala svoje deti – a nemala to ľahké, keď ju muž prepustil aj s deťmi a ona mu všetko, čo mala, nechala a odišla žiť do ďalekého mesta na Sibíri. Ako deti vychovávala k samostatnému rozhodovaniu. Nenútila ich do ničoho, ale vždy podotkla, aké to môže mať dôsledky, nech sa teda dieťa podľa možných dôsledkov rozhodne. Pár krát sa jej deti popálili, kým spoznali, že musia viac premýšľať nielen nad tým, aký im to prinesie úžitok či pôžitok hneď, ale aj podľa toho, aké to bude mať dôsledky neskôr, ktoré si samozrejme muselo každé dieťa odniesť samo. Takto ich naučila samostatne sa múdro rozhodovať už vo veľmi rannom veku. Rýchlo pochopili, že to, čo im predkladá mama, je väčšinou najlepší variant. Občas vymysleli ešte lepší variant, ale Marína sa tomu iba potešila. A teraz ako dospelí nemajú žiadny problém sa rozhodovať, prijímať seriózne riešenia, pretože už majú s rozhodovaním veľa skúseností. Jednoducho sa v živote už tak ľahko nestratia. A to je podľa mňa omnoho lepší spôsob výchovy ako ten, ktorý je založený na tom: „Ja ti synu poviem, ako to máš urobiť, a tak to aj urobíš, lebo ty si ešte na to dostatočne hlúpučký, aby si sa rozhodoval sám, a preto ti skoro všetko nadiktujem ja, čo ako kde, prečo... A keď to neurobíš tak, ako to chcem ja, tak príde trest, ale aj tak ťa dotlačím do všetkého, čo si predstavujem ja, pretože, ty to ešte teraz nechápeš, ale neskôr pochopíš, že ja ti chcem len to najlepšie.“ Nuž a z takto vychovaných detí sa stávajú ľudia neschopní rozhodovať sa, alebo sa rozhodujú iba podľa pravidiel, nalinkovaných ich rodičmi a tí stále stoja za každým ich rozhodnutím, hoci sú už dospelí a majú svoje rodiny. Toto vie potom životy mnohých rodín rozbiť... Ak sa napríklad muž nie je schopný rozhodnúť sám, lebo sa toho bojí, lebo nemá vôbec žiadne skúsenosti s vlastnými rozhodnutiami, a rozhoduje za neho mamka, lebo ona vie najlepšie, čo treba... Toto je veľká chyba matiek, veľké previnenie... Mnohé matky až po smrti v pravde zistia, koľkým rodinám svojich detí zničili krásny život a rozbili ho na márne kúsky. A to, v čom obviňovali svoje nevesty, budú pred Pánom obvinené ony sami. Prepáčte drahé matky, ale často sa matka nevie v správny moment stiahnuť zo života svojich detí, hlavne synov ale aj dcér tak, ako sa stiahla do ústrania Mária – Ježišova matka. Matky sa boja nechať svoje deti samé, boja sa, že si život dopackajú. A ak život ich detí nie je podľa ich predstáv dobrý, všemožne sa ho snažia pretvoriť na ten svoj dobrý obraz a zabúdajú, že deti už môžu mať svoj vlastný pohľad na svet a na život.

Samozrejme, ak deti idú hriešnou cestou, otec i matka sú povinní povedať deťom, že ich cesta, ktorou sa vybrali je nesprávna a prečo, vysvetliť aké môžu byť dôsledky, ale to je všetko. Ostatné musia nechať na svojich deťoch a v modlitbe dôverovať Bohu, že im pomôže. Aj matke aj otcovi to vždy bude ťažké vidieť, ako si dieťa podľa nich ničí život, a bude ich to vždy bolieť.

Ale každá matka aj otec si musia uvedomiť, že to je už život ich detí a za ich život si ponesú ich deti plnú zodpovednosť, nie rodičia. Rodičia len natoľko, nakoľko do nich pri výchove vložili všetko dobro, ktoré do ich duší vložili mali. Ak si život dopackajú, dopackajú si ho oni sami... Naučiť deti už počas vývoja vedieť sa múdro a samostatne rozhodovať a samozrejme vložiť do nich kopec dobra a lásky cez svoje slová, správanie, objatia, je podľa mňa najlepší spôsob ako ich pripraviť do života vo svete. A najlepší učiteľ počas výchovy je vzťah medzi otcom a mamou. Ak je tento vzťah plný lásky a pozornosti, odpúšťania a vzájomného prijímania jeden druhého aj s jeho chybami, deťom už netreba veľa dovysvetľovať. Pochopia samé z príkladu života a lásky ich rodičov, ako sa majú správať k ľuďom, ako im odúšťať, ako s nimi žiť v láske. Preto je najdôležitejší po Bohu pre manželku jej manžel a až potom deti a pre manžela jeho manželka až potom práca a deti. Deti aj práca MUSIA počkať, kým svojho partnera nezahrnie dostatkom lásky, pozornosti, záujmu a starostlivosti o jeho potreby. Až potom prichádzajú na rad deti, až potom priatelia a známi a až potom práca a ostatné... Viem, je to ľahké hovoriť a ťažké konať. Ale preto, lebo sa toho bojíme, tak často sa nám rozpadávajú manželstvá, rodiny, priateľstvá, preto tak veľa detí trpí, lebo nevidia dostatok lásky medzi ich rodičmi a darmo im budú kupovať darčeky a zahŕňať ich pozornosťami, keď sa medzi sebou žerú a nenávidia. Priatelia, modlime sa za rodičov, hlavne mladých rodičov, aby toto pochopili a nerobili tak veľa chýb, ktoré tisíc krát videli u svojich rodičov a budú ich, ak im nepomôžeme, robiť aj oni naďalej svojim partnerom a deťom...

Spolužiaci z Vietnamu a Mongolska

Okrem táborov ma sem tam pozvali na výlet aj spolužiaci z ruského jazyka. Hoci sme do školy už nechodili, vietnamskí a mongolskí spolužiaci ešte chvíľu v Irkutsku ostali a raz sme sa vydali na pláž na brehu rieky Angary blízko priehrady v Irkutsku. Bol to posledný deň pred odchodom mongolských spolužiakov, pretože všetci až na vietnamcov museli opustiť Rusko po skončení školského roka. Vietnamci to mali dohodnuté medzi štátmi, pretože cestu im platil štát a cesta domov stála obrovské peniaze a tak im dovolili odcestovať domov až po troch rokoch učenia sa. Na vlastné náklady mohli samozrejme cestovať domov kedykoľvek ale na to oni nemali peniaze.

No a ja, aby som mohol zostať v Rusku ešte počas júla a augusta, som si musel zaplatiť súkromné doučovanie cez univerzitu. Hoci to stálo veľa, predsa len mi to pomohlo sa v ruštine trochu viac zdokonaľiť. Takže pred odchodom mongolských spolužiakov Chiške a Garitu sme sa rozhodli stráviť jeden deň na pláži v Irkutsku na brehu rieky Angara. Keď sme sa ráno stretli na zastávke všetci vyletnení ako na krásne počasie, ktoré bolo dovtedy veľmi teplučké, zrazu sme zistili, že nad nami visia ťažké dažďové mračná a akosi nám je trochu chladno... No s vtipnými poznámkami sme sa dostali až na pláž, kde len pred pár dňami bolo množstvo ľudí ale práve v onen deň, keď sme prišli my, kvôli chladnému počasiu na pláži nebolo nikoho. Opakujem NIKOHO... Tak to sme sa dobre zabávali na sebe samých, ako sme si vyšli urobiť piknik a hádam nám nesprchne, keď sa poniektorí chceli aj opaľovať. No uťahovali sme si zo seba

statočne. Bola zábava. Čo ma však veľmi prekvapilo na tej Angarskej pláži, na ktorej som bol prvý krát, boli obrovské haldy odpadkov, doslova kopy fliaš, papierov, obalov z jedenia, ktoré tu nechali návštevníci pláže a nezobrali so sebou ale nechali sa len tak povaľovať. A ľudia, ktorí tu prišli o pár dní, keď bolo horúco, naozaj ležali medzi týmito haldami odpadkov a spokojne sa opaľovali, kúpali a rozprávali akoby sa nechumelilo. Divil som sa, že im to vôbec nevadí. No a na dôvažok k tomu bola celá pláž posiatá črepami z fliaš, hlavne pivových. Sem tam sa objavilo aj robité celé dno, ktoré trčalo zo zeme alebo z plytkej vody ostrými úlomkami dohora. Keď som to videl, prešla ma chuť behať bezstarostne po pláži a dokonca sa ísť do vody aj kúpať. Mnohí totiž dopijú pivo či iný nápoj a jednoducho fľašu hodia práve tam, kadiaľ prechádzajú, hoci len o pár metrov sú možno aj koše, hoci aj preplnené ale predsa koše. Väčšinou sa tá fľaša rozbije a zostane tam tak rozbitá stále, kým si niekto nerozreže nohu...

Divil som sa nad tým, ale jedna doktorka, ku ktorej som chodieval mi na to povedala: „Čo máme robiť? Viete, že v Irkutsku je okolo 136 rôznych národov a národností, ktoré Rusko nepovažujú za svoj domov. A keď to nie je moje, tak môžem hádzať odpadky kdekoľvek sa mi zachce. Ved' ani polícia ani nikto iný nedáva za to pokuty, ani na to neupozorňuje, tak čo by sa on mal snažiť si to zobrať so sebou a odhodiť do koša? My domáci Rusi sa na svojom mieste pláže usilujeme udržiavať poriadok, ale ak vám tam niekto hnusne nasmätí, čo máte robiť? Pár krát vynášame niekoľko obrovských vriec odpadkov preč do odpadu, ale to vás prestane baviť. A tak sme sa museli pred pár rokmi spojiť s miestnou ochrankou. Teraz, ak prídeme niekde na pláž a tam nájdeme neporiadok a ľudí, ktorí ho urobili a oni nechcú po sebe poupratovať, ešte sa aj smejú do tváre alebo dokonca vyhrážajú a chcú biť za to, že ich vôbec unúvame poupratovať po sebe, zavoláme telefónom túto ochranku a oni sú do troch minút na mieste s čiernymi džípmi a celí v čiernom – silní chlapi, ktorí už len svojím vzhľadom niektorých nastrašia a oni začnú upratovať, a keď to nejde po dobrotky, tak potom celí zakrvavení zbierajúc svoje zuby musia zbierať do čista všetky odpadky a pekne si ich zobrať so sebou. Ale ako to máme riešiť, keď sa to inak riešiť nedá? Možno sa vám to zdá tvrdé, ale ja sa nedám biť za to, že chcem mať poriadok tam, kde som si ten poriadok krvopotne urobila.“ A ja ju chápem... Ved' to bolo aj u nás ale akosi sa podarilo polícii cez pokutovanie a iné tresty docieľať akúsi výchovu ľudí, že už väčšina chápe, že ak si nepoupratuje po sebe, nabudúce príde do smetiska.

Takže so spolužiakmi sme si urobili piknik na lúke neďaleko pláže, pretože tam nebolo ani odpadkov okolo ani črepov. Porozprávali, pospievali a pomaličky sa pobrali domov. No a ja som sa po poslednom tábore s našimi mládežníkmi začal baliť na cestu domov späť na Slovensko. O pár dní mi totiž odlietalo lietadlo do Moskvy a z Moskvy na druhý deň do Viedne odkiaľ ma už mali vziať na Slovensko spolubratia z Bratislavy. Ale o tom až nabudúce... :o)